

DE BURGER IS HEILIG

OPINIE

AMRESH DEWKALIE
Raadsgriffier Beuningen

De liefde tussen burger en politiek/bestuur lijkt langzaam maar zeker steeds eenzijdiger te worden. De oplossingen vanuit het lokaal bestuur om de liefde van de burger terug te winnen zijn fundamenteel van karakter veranderd. Voorheen lag het accent op de “gemeente als bestuur”. Het recept van beleidsmakers was burgers meer te betrekken bij het maken van beleid. Het vergroten van burgerparticipatie kortom.

Ons idee van de “gemeente” is geëvolueerd. Het vraagstuk van de relatiecrisis wordt door beleidsmakers meer en meer bekeken vanuit het perspectief van “gemeente als gemeenschap”. De overheid trekt zich terug en er wordt ruimte gelaten aan de burger. Het hoogte-

punt van dit denken is 17 september 2013. Koning Willem Alexander lanceert het begrip “participatiesamenleving”: “Van iedereen die dat kan, wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving”. Mijn stelling is dat de visie die schuilgaat achter dit begrip “participatiesamenleving” al was aangeslagen bij gemeenten en door de troonrede nog meer gemeengoed is geworden bij gemeenten. Burgerkracht, Burgertoppen, 10000’s, ‘rights to challenge’, zelfbeheer, doe-democratie hebben allen als kenmerk dat de burger wordt aangemoedigd zelf regie te voeren. De burger is de baas.

Burgerparticipatie? Graag. Doe-democratie? Lijkt sympathiek, tegelijkertijd voorzie ik problemen met

het nog verder afnemende gezag van de (lokale) politiek. Zodra de burger nadrukkelijker als medebeslisser het lokaal maatschappelijk speelveld betreedt, weet de andere medebeslisser, de gemeenteraad, soms niet goed raad hoe met die burger om te gaan. Een voorbeeld.

Een agrariër is op zoek naar versterking van bedrijfsactiviteiten en is van plan om een paar windmolens te plaatsen op zijn grondgebied. In de raadsvergadering ontstaat een fel debat over windenergie. Het college wordt opgeroepen kritisch te zijn over de plannen. De desbetreffende agrariër weet voldoende en zet zijn plannen in de koelkast. Nog in diezelfde raadsperiode leest de agrariër in de krant dat zijn gemeente “burgerkracht” wil stimuleren. De burger is aan zet en de gemeente faciliteert. De agrariër verzamelt een groepje burgers om zich heen en de burgers willen een Stichting in het leven roepen om de Burgerkracht-handschoen op te pakken en duurzame energie te bevorderen door windenergie. Het groepje heeft ook al een geschikte locatie op het oog. U raadt al welke. De raad is het debat van een paar jaar geleden schijnbaar vergeten en men is opgetogen dat een algemene oproep tot burgerkracht direct tot respons leidt. De raad vraagt nu aan het college actief mee te werken aan het realiseren

van dit sympathieke idee. Hétzelfde idee én binnen een raadsperiode een totaal verschillende oproep van de raad aan het college.

De raad is in eerste instantie prima in staat een initiatief van een ondernemer af te wegen ten opzichte van verschillende belangen en beleidskaders (duurzaamheid, gezondheidsrisico's, horizonvervuiling etc.). Als “burgers” met initiatieven komen, ontstaat politiek gezien een geheel andere krachtenveld. “Nee” verkopen lijkt bijna onmogelijk en de gemeenteraad lijkt niet meer aan belangenafweging te kunnen of willen doen. Welk raadslid durft “de kracht van samenleving” af te remmen of daar kritische opmerkingen over te maken? Er is een inherent spanningsveld als degene die vraagt aan anderen om eigen initiatief te tonen vervolgens neutraal en objectief iets van dat initiatief moet vinden. Dat is ook een lastige opgave. Zeker als je bedenkt dat het de overheid te doen is om het vertrouwen van de burger in diezelfde overheid te laten vergroten.

Naast dit voorbeeld zijn andere voorbeelden te noemen waarachter eigenbelang schuilgaat van burgers of tegengestelde belangen moeten worden afgewogen. Juist hiervoor vragen wij aan een groep gekozen inwoners van een gemeente

om vier jaar lang belangen af te wegen en tot een oordeel te komen hoe het algemeen belang het best wordt gediend. Ik vind dat een mooi proces. Gek genoeg kan dit proces dus enigszins verstoord raken als mensen áls burger worden gevraagd om niet alleen mee te doen of denken, maar om eigen initiatieven te ontplooiën.

Ik pleit ervoor dat het beter is om de burger als belanghebbende te betrekken bij beleidsprocessen. De kracht van de 'gemeente als representatieve democratie' komt dan tot zijn recht: de belangen van alle burgers afwegen en tot besluiten komen.